

Gorinchem, 16 maart 2018

Graag maken [ontwikkelingsorganisatie Woord en Daad](#) en [impact investeerder Inluvest](#) gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het wetsvoorstel dat voorziet in de oprichting van Invest NL.

Woord en Daad en Inluvest waarderen het dat de overheid met de oprichting van Invest NL wil bijdragen aan het versnellen van noodzakelijke maatschappelijke transitie, daar waar deze via marktmechanismen niet of niet snel genoeg gerealiseerd kunnen worden. Het is echter van het grootste belang daarvoor goede doelstellingen en kaders te creëren. In dat opzicht verdient het wetsvoorstel verduidelijking en aanscherping.

1.

Wij bevelen aan om de **hoofddoelstelling van het wetsvoorstel** te verduidelijken. In de voorgestelde Memorie van Toelichting lijkt er sprake van nevenschikte doelstellingen: het bijdragen aan maatschappelijke transitieopgaven (bijvoorbeeld op het gebied van energie, verduurzaming, mobiliteit en voedsel), maar ook het bevorderen van Nederlandse export en daarmee versterking van de positie van het Nederlandse bedrijfsleven op de wereldmarkt. Wij adviseren om het bijdragen aan transitieopgaven te formuleren als hoofddoel van Invest NL. Exportbevordering kan vanuit Invest NL alleen ondersteund worden in functie van het bijdragen aan dat hoofddoel. Hiermee wordt voorkomen dat publiek geld via Invest NL eventueel ingezet wordt voor niet-duurzame internationale investeringen en export door het Nederlands bedrijfsleven.

2.

Als Woord en Daad en Inluvest constateren wij de **behoefte aan een impact investeringsfonds dat niet risicovol is**, maar – in ieder geval voor een deel van de portfolio – kapitaal beschikbaar stelt voor hoog risico investeringen, bijvoorbeeld in ontwikkelingslanden. Wij bevelen aan een deel van het Invest NL op die wijze beschikbaar te stellen, zonder de eis dat de investering 100% revolverend is. Vanuit het perspectief van investeren in opkomende markten, en zeker investeren in ontwikkelingslanden met een fragiele of instabiele marktsituatie zou juist dit aan Invest NL toegevoegde waarde geven. Er is namelijk veel (potentieel) impact investeringsgeld in de markt, dat met risicodragend geld vanuit Invest NL gekatalyseerd kan worden. In praktische zin zou Invest NL het kapitaaldeel voor dit type investeringen, die vaak ook kleiner van omvang zijn, kunnen wegzetten via ervaren fondsbeheerders met specialistische kennis en ervaring met hoog risico investeringen in complexe contexten. Deze fondsbeheerders zouden dit geld dienen te combineren met privaat geld dat bijvoorbeeld door impact investeerders bijeen wordt gebracht. Het organogram in de Memorie van Toelichting lijkt voor een dergelijke constructie ruimte te bieden. Een idee zou kunnen zijn om minimaal 10% van de jaarlijkse kapitaalinjectie in Invest NL op deze wijze beschikbaar te stellen.

3.

Wij vinden het van belang dat de toelichting op het wetsvoorstel concretiseert **wat verstaan wordt onder 'maatschappelijke transitie'**. Wij bepleiten dat het wetsvoorstel en de toelichting heldere ijkpunten formuleren voor wat impact investeringen zijn, en daarnaast voorziet in mechanismen voor een heldere verantwoording over de te behalen impact. In dat licht doen wij de volgende suggesties:

- Elke investering die door Invest NL mede gefinancierd wordt, moet uitdrukkelijk bijdragen aan het behalen van de **Sustainable Development Goals (2015)** en/of de doelstellingen van het

Verdrag van Parijs (2015). Eventueel kan dit verder gespecificeerd worden voor onze nationale context, door te verwijzen naar bijvoorbeeld de nationale Energieagenda (bijvoorbeeld als het om een investering gaat in schone energie), of naar de Intended Nationally Determined Contribution van Nederland onder het Verdrag van Parijs, dan wel andere nationale beleidsdocumenten en wettelijke kaders.

- Op het niveau van de investering zelf kan dit geoperationaliseerd worden aan de hand van 'state of the art' instrumenten voor impact investeerders. In dit verband kunnen we denken aan het [Navigating Impact](#) initiatief van het Global Impact Investing Network. Dit instrument in ontwikkeling doet investeerders voor een aantal thema's (w.o. betaalbare huisvesting, schone energie, landbouw) concrete handreikingen: hoe geef ik de investering zo vorm dat de positieve impact concreet en herkenbaar is? Hoe maak ik dit inzichtelijk aan de hand van bruikbare indicatoren? Per thema maakt Navigating Impact een koppeling met de SDGs. Per investering kan gekeken worden welke indicatoren relevant zijn, zodat niet elke investering aan een onnodig uitgebreide lijst criteria moet voldoen.
- Op het niveau van rapportage van resultaten kan aansluiting gezocht worden bij het, ook door Nederland gesteunde, [SDG Global Reporting Initiative](#). Op het niveau van het bedrijf dat de investering doet/waar in geïnvesteerd wordt, kan dan inzichtelijk gemaakt worden hoe het bedrijf bijdraagt aan duurzaamheid en maatschappelijke impact.

Kortom, ons advies is om het wetsvoorstel expliciet te laten aansluiten op de belangrijkste nationale en internationale agenda's voor duurzaamheid en duurzame ontwikkeling, en om op operationeel niveau maximaal gebruik te maken van de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van 'sustainability metrics' voor impact investeringen.

4.

De Memorie van Toelichting geeft aan dat van het **Dutch Good Growth Fund** de sporen 'Investeren Nederlands MKB' en 'Exporteren Nederlands MKB' verhuizen naar Invest NL. Niet duidelijk wordt gemaakt of hiervoor ook de criteria en de landenlijst 'mee verhuizen'. Immers, het DGGF richt zich nadrukkelijk op opkomende markten en ontwikkelingslanden. Het gaat hier om als Official Development Assistance gekwalificeerd overheidsgeld. Woord en Daad en Inclust vragen om expliciet te maken dat, óók als deze onderdelen van het DGGF opgenomen worden door Invest NL, de **criteria voor ontwikkelingsimpact** blijven gelden: het scheppen van lokale werkgelegenheid, het vergroten van lokale productie en het overdragen van kennis en expertise aan lokale ondernemers.

5.

Woord en Daad en Inclust vragen aandacht voor de **verantwoording over de publieke middelen** die de overheid in dit private fonds steekt: €500 miljoen per jaar, oplopend tot €2,5 miljard. Aangezien het om een investeringsfonds gaat, is het de bedoeling dat het revolverend zal zijn. In een [brief van de Algemene Rekenkamer](#) aan de Tweede Kamer over de begroting BH-OS 2018 legt de Rekenkamer de vinger bij de gebrekkige informatievoorziening (en dus verantwoording) over enkele revolverende fondsen (AEF, IDF en MASSIF) aan het parlement. Het is belangrijk om hier lessen uit te trekken en over Invest NL beter verantwoording af te leggen. Uiteraard is het niet de bedoeling dat het parlement zich met individuele investeringen bezig gaat houden, wel dat Kamerleden weten uit welk begrotingsartikel de financiële inleg van de overheid komt, en daarnaast dat er over de totale impact van Invest NL goed gerapporteerd wordt.

6.

Tot slot vragen we om **verheldering van de positie van FMO** in de totale structuur van Invest NL – het organogram in de Memorie van Toelichting biedt die onvoldoende – en om aan de Memorie van Toelichting een overzicht toe te voegen van de financiële regelingen die onder het beheer van **RVO** blijven vallen in de toekomstige situatie.